

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »
Studentii plătesc pe jumătate
Strălnătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI
91,— Oheul Dâmboviței —91.
Vis-à-vis de Palatul Justiției
Un număr vechi 2 Lei

Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Art. 7 § 5 din Constituțiune de I. Ionescu Dolj.

Jurisprudența Română :

Curtea de Apel din Craiova, secția I: Erodiața N. Ionescu cu Leanca Ioniță Athanasie, Ioniță Athanasie, Șifa V. Leontopol, Velisarie Leontopol, Ecaterina G. Racoviceanu și G. Racoviceanu.

Bibliografie.

ART. 7 § 5 DIN CONSTITUȚIUNE

În toată legislațiunea românească nu există o materie asupra căreia să se fi scris mai mult și nu există controversă juridică, care să fi dat naștere la mai multe sisteme ca acest blestemat articol 7 § 5.

Fie-care jurist are sistemul său și modul său de a rezolva cestiunea¹⁾, *et tamen*, cestiunea nu s'a rezolvat încă în așa mod ca să poată împăca cel puțin pe juriști, dacă nu și pe străinii de care vorbește articolul în cestiune.

Toți jurisconsulți se silesc și cu drept cuvânt, cum ar putea combina principiile fără a ciunti vre-unul, ca să rezolve această cestiune juridico-socială; după cum toți jurisconsulți romaniști se ceartă asupra acelei renumite legi din Pandecte, relativă la pactele acjecte, ce începe cu cuvintele: *lex lecta*, și pe care Prosper Vernet a numit-o, *lex lecta sed non intelecta*.

¹⁾ D-nu Al. Degré, în ziarul *Dreptul*, în special No. 32 din 1886 sub titlu «Drepturile omului»; d. Dissescu în *Cursul de drept Constituțional*; d. P. Misir în broșura: *Dreptul de succesiune al străinilor la imobile rurale în România*; d. G. Tocilescu, în *Cursul de Procedura civilă*; d. G. Mărzescu în *Monitorul of.* din 10 Feb. 1886; d. N. Basilescu în broșura: *Lămuriri asupra art. 7 din Constituțiune*; d. Al. C. Șendrea, în *Cursul de procedură*; d. D. Alexandrescu în *Cursul de drept civil*; d. M. Zenide; d. C. Manolescu-Râmnicănu la *Cursul său de drept civil la Universitate*, când suplinea; d. G. Vulturescu, etc.

Azi, este în discuțiune, tot în raport cu această cestiune, *întrebarea dacă moștenitorul străin poate ipoteca imobilul său rural, căzut în partea sa de moștenire la Creditul funciar sau la un particular?*

Și asupra acestei cestiuni, *cruces interpretum*, după cum strigați cu spaimă interpreții, în fața cestiunilor insolubile, căci s'a zis și *da* și *nu*. *Gramatici certant*.

Oare să fie posibil una ca aceasta? Ne întrebăm, *cine poate ipoteca?* Art. 1769 c. civ., răspunde categoric, că numai acel care poate vinde poate și ipoteca. Atunci ne întrebăm *cine poate vinde?* Ca să poată cine-va vinde trebuie să poată transfera imediat proprietatea, orî aceasta nu o poate face de cât proprietarul, căci nimeni nu poate transmite cea ce el însuși nu are.

Cine mai poate vinde? Mai sunt încă câte-va persoane investite cu acest drept imobiliar, sub garanția unor formalități ca: trimisul în posesiune definitivă, tutorul, curatorul, moștenitorul aparent, etc.

Deci ca să poată cine-va vinde și ipoteca trebuie a fi proprietar sau investit legalmente cu dreptul de a transfera proprietatea. Oare moștenitorul străin în ce categorie l'am putea clasa?

D-nu Alexander, judiciosul consilier de la Înalta Curte și pe care l'ași putea numi cu drept cuvânt *Principele* jurisconsulților români, l'aseamănă atât cu *moștenitorul aparent*, cât și cu *curatorul unei succesiuni vacante*. (Vezi *Dreptul* No. 83 din 1898).

D-nu G. Flaișlen, consilier la Curtea de apel din București și distins jurisconsult, l'aseamănă cu *proprietarul*. (Vezi *Dreptul* No. 81 din 1898).

Ambii conchid, că moștenitorul străin poate ipoteca imobilul rural venit lui ca moștenire, atât la Creditul fonciar, cât și la un particular,

Respectul ce dătoresc acestor două campioni, ai literaturii juridice române și înalți magistrați, e imens, însă cum adevărul nu trebuie sacrificat în interesul numelor proprii și cum eroarea trebuie combătută fără accepțiune de persoane, fără preocupări de titlurile și calitățile acelora ce au emis-o, 'mă-am luat îndrăsneala a încerca dacă asemenea păreri pot ține la discuțiune.

Voii începe cu părerea d-lui Alexander.

Argumentul covârșitor ce determină doctrina și jurisprudența a admite de valabile alienațiunile și ipotecile constituite de moștenitorul aparent, este *buna credință* a acelora cu care el tratează, căci toată lumea 'l consideră ca singurul și adevăratul proprietar, e ca să-i zic așa, *mila legală* (milostenie).

De unde ar putea rezulta această *bună credință* sau *milostenie legală*, pentru Creditul funciar sau acei particulari, cari ar fi tratat ipotecă cu moștenitorul străin, când e știut de toată lumea, că străinul nu poate dobândi imobile rurale și când un text Constituțional oprește aceasta?

Dar ni se va zice că nu va cere nimeni nulitatea. Pe o astfel de promisiune efemeră nu'mi pot încredința avutul meu, chiar Credit funciar fiind, căci pe lângă că avem o nulitate de ordine publică, dar încă combinațiunile și speculațiunile ¹⁾ juridico-financiare zilnice întrec prevederile noastre.

Deci moștenitorul străin al unui imobil rural nu poate fi asimilat cu un moștenitor aparent.

Să vedem acum dacă nu poate fi asemănat cu un *curator al unei succesiuni vacante*. Nici într-o astfel de situațiune nu poate fi, căci pentru aceasta se cer oare-cari formalități și în această calitate numai după trei ani de administrațiune ar putea ipoteca. Apoi dacă s'ar permite unui moștenitor străin, să stăpânească 3 ani un imobil rural, art. 7 § 5 din Constituțiune ar fi ilusoriu și garanțiile luate de constituant ar fi înălțurate. Iată că nici curatorul nu poate fi moștenitorul străin al unui imobil rural.

Dar se mai zice că el și într'un caz și în cel-alt poate cere autorizațiunea justiției și aceasta e o garanție contra nulității. Cred că o asemenea autorizațiune nu 'i ar putea folosi la nimic și nu 'i-ar putea conferi moștenitorului străin calitatea ce 'i lipsește, cu toate că nici justiția nu 'i-ar da-o, de oare-ce asemenea autorizațiunii nu se dau de cât în anumite cazuri și în plus justiția 'și-ar angaja responsabilitatea.

În ceia-ce privește părerea d-lui G. Flaișlen; cum că moștenitorul străin ar fi chiar proprietarul imobilului rural, nu însă proprietar *cum*

animo domini definitivi vel aeterni, ci un fel de proprietar care sub punctul de vedere al duratei, dreptul său nu este complet, ci știrbit, limitat—este *incertum*—cum zice d-sa, până la sosirea celei profetisate legi de expropriațiune; nu poate fi fondată, căci aceasta ar însemna însăși ștergerea art. 7 § 5 din Constituțiune.

Care este atunci situațiunea moștenitorului strein față de un asemenea imobil rural, căzut în lotul său de moștenire?

Se zice că, moștenitorul strein, în baza *sezinei*, care din momentul morții lui *decurjus*, e îmbrăcat cu pielea juridică a defunctului, e, în mod necesar proprietarul acelui imobil. Dar acei cari zic aceasta uită că *nulla regula sine exceptione*. Nici eu nu zic alt-fel, că moștenitorul străin și cu sesină, e investit din momentul morții lui *decurjus* cu toate drepturile aceluia, dar — *minus* imobilele rurale—art. 7 § 5 din Constituție. Deci în baza acestei investiții, a tuturilor drepturilor lui *decurjus*, moștenitorul străin, nu poate câștiga de cât un drept de creanță asupra imobilelor rurale din moștenire, însă de ele nu se poate atinge.

Conchidem, că moștenitorul străin, căruia 'i-a venit prin moștenire un imobil rural, e un simplu creditor al acelui imobil, și în atare calitate el nu poate face de cât *acte de conservățiune*, pentru realizarea valorii imobilului — singura la care are dreptul—după cum a decis Înalta Curte în secțiuni-unite în trei ședințe solemne: 5/17 Maiu 1897, la 5/17 Ianuarie 1898 și la 30 Aprilie 1898 și că *decî el nu poate ipoteca*.

Observ însă că ambele păreri, atât a d-lui Alexander, cât și a d-lui Flaișlen sunt pornite din același nobil sentiment: *dorința ca moșia românească prin intervenția Creditului funciar să fie accesibilă fiilor săi*.

Nobilă idee, și de sigur că ea e primită fără discuțiune de toată lumea, căci *qui vent les fins vent les moyens*; însă fără a mai vorbi de particulari, Creditul funciar, nu va putea acorda împrumut, în starea actuală de legislație, ¹⁾ în schimbul unei astfel de garanții, căci propășirea sa, e datorită numai solidității și siguranței ipotecilor, asupra unor gagiuiri bine constatate.

Rigoarea, ce legea specială a Creditelor funciare, a pus în constatarea titlurilor de proprietate, a fost de multe ori tradusă de societari în străgăniri rău voitoare; însă trebuie să recunoaștem că numai grație acestor formalități riguroase, ele au dobândit recunoștința întregii țări și efec-

¹⁾ Vezi ziarul *Dreptul* No. 4 din 1899, pag. 29 articolul d-lui Gr. Vultureseu.

¹⁾ De oarănd s'a depus pe biuroul Senatului un proiect de lege pentru înființarea unei noi societăți de credit funciar rural-urban. Cu această ocaziune s'ar putea face ceva și în această privință, (Vezi «Curierul Judiciar» No. 4 din 1899,

tele lor au căpătat credit indispensabil spre a circula cu facilitate și pe picior de egalitate cu cele mai acreditate efecte publice ale țerei, știut fiind căci la rigoarea măsurilor luate în operațiunile financiare, răspunde tot-d'auna conștiința publicului.¹⁾

I. Ionescu Dolj.

Substituit la Trib. Fălciu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, SECȚIA I

Audiența de la 23 Noembrie 1898

Președenția d-lui L. LEONȚIANU, Prim-Președinte

Decisiunea civilă No. 178

Erodiada N. Ionescu cu Leanca Ioniță Athanasii, Ioniță Athanasii, Sita V. Leontopol, Velisarie Leontopol, Ecaterina C. Racoviceanu și C. Racoviceanu.

Proba cu martori.—Dacă calitatea de avocat al părților este o incapacitate de a fi martor.—Donatiune.—Autenticitate.—Românca măritată după un strein.—Streinii pot primi prin donațiuni imobile rurale.—Dreptul lor de a realiza în bani bunurile dăruite.

Proba cu martori este admisibilă pentru dovedirea pierderii unui testament. Instanța de fond nu poate reveni asupra admiterii acestei dovezi pe motiv că litigiul ar fi de o valoare mai mare de 150 lei, căci proba cu martori este admisibilă spre a se constata că o parte a avut un testament în posesiunea sa după moartea testatorului și l'au pierdut.

Calitatea de avocat al părților litigante nu constituie o incapacitate de a figura ca martor în cauza ce sunt angajați a pleda. Avocatul chemat ca martor poate, după săvârșirea jurământului prestat să refuze mărturisirea faptelor ce i s'au confiat cu ocaziunea exercitării profesiei sale de avocat.

Regulele speciale prevăzute de art. 861 și 862 cod civ. pentru testamentele autentice nu se aplică și actelor de donațiune, ci numai acelea prevăzute în art. 1171 c. civ.,

Românca măritată după un strein pierde calitatea de Româncă, și capătă naționalitatea soțului său (art. 17 și 19 din cod civ.).

Streinii nu pot dobândi bunuri rurale prin donațiune între vii (art. 7 din Constituțiune). Ei însă au dreptul de a administra și conserva acele bunuri până ce prin vânzare se va realiza darul în bani.

Captațiunea nu rezultă din împrejurarea că donatorul făcuse înainte de donațiune un testament, mai ales când, prin acel testament, se testa tot în favoarea donatarului.

Sarcina impusă de donatoare de a se plăti o datorie, nu e un motiv de nulitate în înțelesul art. 823 cod. civ.

Obligațiunea impusă de donatoare, de a i se servi de donatară o rentă, nu înseamnă că și-au rezervat dreptul de a dispune de un obiect cuprins în donațiune, sau de o sumă determinată din bunurile dăruite în sensul art. 824 cod civ.

S'au ascultat: d-nii avocați St. Marinescu, I. Stoicescu și Tache Policrat din partea oponentei Erodiada N. Ionescu și G. C. Barozi din partea apelantei Eca-

terina C. Racoviceanu; Tache Ionescu, C. Disescu, I. Marineanu și A. Betolian din partea intimatelor Leanca I. Athanasii și Lița V. Leontopolu.

Curtea,

Asupra cererii intimatului I. Athanasii d'a i se admite proba cu martori pentru dovedirea pierderii testamentului:

Având în vedere că partea apelantă prin avocații săi a cerut Curții ca să oblige pe intimatul I. Athanasii să prezinte originalul testamentului cu data de 26 Noembrie 1884 pe baza căruia posedă averea decedatei Sultana Florea Majai;

Că în urma acestei cereri intimatul I. Athanasii fiind invitat a prezenta acel testament, dânsul declară că originalul testament cu data de 26 Noembrie 1884 conținându-l avocatului său C. Dobrotescu spre a se servi cu el în acest proces la Trib., când i s'a remis actele relativ la acest proces nu i-a remis și testamentul, declarându-i că l'a pierdut și cere a dovedi aceasta cu martori;

Că această probă invocată fiind admisibilă urmează a fi încuviințată de Curte.

Pentru aceste motive,

Curtea,

Încuviințează cererea intimatului I. Athanasii.

Curtea deliberând în camera de consiliu asupra incidentului ridicat de oponenta Erodiada N. Ionescu ca Curtea să revină asupra probei cu martori ce a admis.

Având în vedere incidentul ridicat de Dl. Stoicescu avocatul apelantei Erodiada N. Ionescu, prin care tinde în puterea art. 159 din pr. civ., a se reveni asupra dispozițiunii luate de Curte prin jurnalul No. 2555 din 22 Octombrie 1897 pe motiv că intimații voesc ca prin martori să își primeze titlul, care e baza acțiunii în discuțiune, în speță testamentul Sultanei Fl. Majai, cu data 26 Noembrie 1884;

Considerând că intimații atât la precedentă înfățișare cât și ați înaintea Curții au declarat că prin martorii propuși nu voesc de cât a proba faptul că testamentul decedatei Sultana Fl. Majai l'au avut în posesiune după moartea numitei testatoare și că l'au pierdut;

Că faptele ce tind la prepararea mijloacelor de apărare fiind permis a fi probate, ori-care ar fi valoarea litigiului, Curtea respinge incidentul ridicat și menține dispozițiunea luate în precedent de a se auzi martorii propuși în scopul menționat.

Având în vedere și incidentul ridicat de D-l G. C. Barozi și I. Marineanu prin care cere a nu fi ascultați ca martori pe motiv că dânsii sunt și avocații părților în proces;

Având în vedere că chestiunea dedusă judecății Curții prin această cerere este cea de a ști dacă calitatea de avocat al părților litigante constituie o incapacitate de a figura ca martori în cauza ce sunt angajați a pleda;

Considerând ca art. 191 din pr. civ., indică persoanele care sunt incapabile a depune ca martori și între aceste persoane nu figurează și avocații părților litigante;

Că avocații părților pot fi propuși și ascultați ca martori, reese și din termenii generali și din art. 193 pr.

¹⁾ Vezi lucrarea mea «Credite funciare, «Studii istoric, economic și juridic» pag. 63.

civ., care prescrie că orî ce alte persoane sunt primite ca martori sub reserva ca părțile să denunțe și judecătorul să aprecieze circumstanțele care pot face ca depunerile lor să fie primite sau nu. Că așa fiind calitatea de avocat al părților litigante nu constituie o incapacitate absolută de a figura ca martori în procesele în care pledază; și ca consecință logică densii nu pot refuza jurământul legal fără a se expune pedepselor legii;

Considerând însă că de și art. 105 din cod. penal nu pedepsește de cât violățiunea spontană a secretului profesional și pare a autoriza revelațiunea provocată, totuși, este în general admis că avocatul este în drept de a păstra tăcerea asupra faptelor revelate lui de client sau de adversar chiar înaintea justiției;

Că așa fiind avocatul martor după prestarea jurământului poate refuza mărturisirea faptelor ce i sa încredințat cu ocaziunea exercițiului profesiei sale de avocat, și în această privință el nu va avea ca normă de cât conștiința sa, putînd a se abține de la orî ce răspunsuri care ar viola discrețiunea profesională.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge cererea D-lor avocați G. C. Barozzi și I. Marineanu de a fi ascultați ca martori;

Curtea trecînd în camera de consiliu și deliberînd asupra cesiunei dacă la donațiune, se aplică sau nu regulile de la testamente sau se aplică regula generală de la art. 1171 Cod. civil;

Avînd în vedere că constatarea îndeplinirii formalităților prevăzute sub pedeapsă de nulitate, de art. 861 și 862 Cod. civ., între care este și citirea testamentului din cuvînt în cuvînt de către judecătorul delegat în auzul și fața testatorului, se cere numai cînd este vorba de testamente autentice; iar cînd este vorba de autentificarea unui act de donațiune, înainte de punerea în aplicare a actualei legi pentru autentificarea actelor de la 1 Septembrie 1886, este aplicabil art. 1171 Cod. civ., după care actul autentic este acela ce s'a făcut cu solemnitățile cerute de lege de un funcționar public care avea dreptul de a funcționa în locul unde actul s'a făcut;

Avînd în vedere că actul de donațiune în discuțiune fiind făcut de Sultana Fl. Mijai, la 5 Ianuarie 1884, adică anterior actualei legi a autentificării actelor, formalitățile pentru autentificarea lui erau cele prevăzute în art. 1171 Cod. civ. și din procesul-verbal al Tribunalului relativ la autentificare se vede că acele formalități sunt îndeplinite;

Avînd în vedere pe lângă aceasta că Curtea examinînd dosarul Trib. a găsit că se află într'însul la fila-87 o copie legalizată de grefă după procesul-verbal cu data de 5 Ianuarie 1884 dresat de judecătorul de instrucție delegat de Trib., a instrumenta la domiciliul donatoarei, și din acel proces verbal se vede că judecătorul delegat a citit actul de donațiune în prezența și auzul părților și le-a explicat din cuvînt în cuvînt cea ce conține;

Pentru aceste motive, Curtea decide că regulile speciale prevăzute de art. 861 și 862 Cod. civ. pentru testamentele autentice nu se aplică și actelor de donațiune, ci pentru autentificarea acestor din urmă acte se a-

plică numai regulile prevăzute de art. 1171 Cod. civ. care în speță sunt îndeplinite;

In fond, Curtea,

Avînd în vedere opoziția făcută de Erodiada N. Ionescu contra decisiunei acestei Curți No. 219/95 cum și apelul făcut contra sentinței Trib. Romanați No. 363/895 atât de Erodiada N. Ionescu și de Ecaterina C. Racoviceanu cu autorisația soțului său cât și de Ioniță Atanasiu. Auzind pe apelanți în dezvoltarea motivelor de apel și pe intimați în combateri;

Avînd în vedere că obiectul acțiunii la prima instanță și prin consecință și al apelului ce se discută azi înaintea Curții, derivă din următoarele fapte: Murind Fl. Majai comerciant din Caracal în 1883, lasă ca legatară universală asupra întregii sale averi pe soția sa Sultana; aceasta la 5 Ianuarie 1884 prin act autentic și solemn dăruiește nepotei sale Sița V. Leontopol, moșiile Cepari și Cocărăști din jud. Romanați, dar pe care îl acceptă cu autorisația soțului și a cărui valoare o fixase donatoarea la 100000 lei, fiind-că imobilele erau grevate; cu obligația donatoarei de a plăti suma de 30000 lei soțului său Velisarie Leontopol, care și dînsul la rîndul său îi plătiesc creditorilor soțului donatoarei după moartea acestuia, și o rentă de 2000 lei anual către donatoare. Apoi la 26 Noembrie același an numita donatoare testează în formă autentică, în favoarea părintelui legitim al Siței Leontopol, anume Ioniță Atanasiu, tot restul averii, ce dînsa va mai poseda în momentul morții sale, în urmă de care a încetat din viață la 2 Aprilie 1886;

Avînd în vedere că apelanta Ecaterina C. Racoviceanu cu autorisația soțului a chemat în judecată pe Leanca Atanasiu și Sița V. Leontopol în care acțiune a intervenit și apelanta Erodiada N. Ionescu, cerînd amîndouă ca Leanca Atanasiu să fie obligată a le înapoia averea ce o posedă pe urma mătusei lor Sultana Fl. Majai, soră bună cu mama lor Marghioala Chirculescu, iar față de Sița V. Leontopol să se declare nul actul de donație făcut ei de Sultana Majai în ziua de 5 Ianuarie 1884 a moșilor Cocorești și Cepari, declarîndu-se aceste bunuri ca făcînd parte cu cele dintr-o succesiune ab intestat a mătusei lor Sultana Majai și la care pretind că au drept succesoral de a treia parte cuvenită mamei lor Marghioala;

Avînd în vedere că Ioniță Atanasiu a făcut și dînsul cerere de intervenție în procesul de față înaintea Trib. la 21 Noembrie 1894, prin care se opune la cererea făcută de Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu, relativă la averea cerută de la soția sa Leanca, întru cât dînsul iar nu femeia sa, este proprietarul și posesorul numitei averi în puterea titlului său de legatar universal al Sultanei Fl. Majai, probat prin testamentul numitei defuncte din 26 Noembrie 1884, autentificat de Trib. Romanați, intervenție admisă de Trib. prin jurnalul său din 28 Noembrie 1894, cînd s'a admis și intervenția Erodiadei N. Ionescu.

Avînd în vedere că prin apelata sentință Trib. a respins ca nesusținută acțiunea reclamantelor și ca fără interes intervenția lui Atanasiu, contra căreia hotărîrile câte trele părțile pornindu-se cu apel, Curtea s'a găsit

chemată a rezolva problema juridică, dedusă Trib. conștând a se aprecia validitatea donațiunii moșilor Cepari și Cocorăști, făcută de Sultana Fl. Majai, Sîtei Leontopol și acea a testamentului invocat de Ioniță Atanasiu;

Considerând că întru cât privesce calitatea de moștenitoare a Erodiadei N. Ionescu și a Ecaterinei C. Racoviceanu de și la Trib. această din urmă a contestat celei d'ântăi titlul de soră a sa, întru cât înaintea Curții s'a recunoscut această calitate, ea nu mai poate fi pusă în discuție, mai cu seamă că nici cele-lalte părți, Sîta Leontopol, Leanca Atanasiu și Ioniță Atanasiu și V. Leontopol, n'au făcut la Curte în această privință nici o obiecțiune;

Considerând că această calitate fiind odată stabilită, vocațiunea numitelor apelante, pentru părțile reclamate din averea Sultanei Fl. Majai ca moștenitoare colaterală, este dovedită în această vocație a lor nu poate fi stăvilită de cât numai dacă se vor declara valide titlurile invocate de intimata Sîta Leontopol și Ioniță Atanasiu;

Considerând că întru cât privesc testamentul invocat de Atanasiu, originalul nu s'a putut exhiba de acesta în tot cursul procesului atât la Trib. cât și la Curte, ci se servesc de o copie legalizată după registrul actelor autentice al Tribunalului;

Considerând că copia testamentului fiind scoasă după registrul Trib. de acte autentice din 1884 în care s'a copiat originalul testament, adică o copie după copie, această copie nu poate face dovadă de cele ce conține, neavând nici o putere probatorie conform art. 1188 al. 4 cod. c;

Considerând că I. Atanasiu spre a proba că a avut în mână sa originalul testament după moartea testatoarei se servesc de un certificat liberat de grefa Trib. Romanați sub No. 771/98, care se atestă că testamentul în chestiune s'a primit din Trib. de către I. Atanasiu după cum rezultă din semnătura acestuia pusă în registrul de acte autentice, însă din certificat ne constatăndu-se data cât Atanasiu a primit testamentul, nu se face dovadă că dânsul la primit după moartea testatoarei.

Considerând că I. Atanasiu mai susține că a avut în mână sa testamentul original după moartea testatoarei și că cu ocazia acestui proces în fața Trib. l'a încredințat avocatului său C. Dobrotescu care nu i l'a mai înapoiat, și a cerut să dovedească acest fapt cu martori, lucru ce i s'a admis de Curte, care a ascultat pe avocați: Marineanu, Barozzi și Dobrotescu, precum și pe ajutorul de grefă al Trib., martori cari, după afirmarea intervenientului Atanasiu, văduseră cu ochii lor proprii originalul testament. Orî din depuneriile tuturor acestor martori, afară de C. Dobrotescu, nu rezultă în mod clar, precis, și în afară de orî-ce îndoială, cum că ei ar fi vădut după moartea testatoarei originalul testament, întru cât martoru Barozzi spune că nu știe nimic în această privință.

Marineanu avocat chiar a lui Atanasiu arată că aceasta la consultat în proces, că însuși la îndemnat să facă intervenția de față și că a vădut un testament între actele date lui de Atanasiu; i se pare că era ori-

ginalul, însă nu-și aduce bine aminte; iar grefierul Gh. Marinescu declară că el nu știe nimic despre dispariția testamentului Sultanei Majai, că nu l'a vădut nici odată, dar că odată pe când avocatul C. Dobrotescu se afla studiind procesul de față în grefă, a vădut pe Leontopol aducând nisce acte în pachetate și dându-le avocatului l'a ținut că între ele este și testamentul.

Față cu aceste depuneri care nu spun nimic, este însă acea a avocatului C. Dobrotescu, care afirmă că în timpul procesului la Trib. a avut în mâinele sale originalul testament pe care studiindu-l la înapoiat lui Leontopol ginerile lui Atanasiu.

Considerând că de și această depunere în termenii în care este exprimată, pare a stabili existența testamentului original în mâinele intervenientului după decesul Sultanei Majai, acest lucru însă nu poate fi adevărat și martorul caută să se fi înșelat în aprețirea faptelor și trebuie să fi avut în mâinele sale vre'o copie după testamentul original, după cum afirmă apelantele și după cum logica inecstricabilă a următoarelor fapte stabilesc acest lucru cu prisosință. Aceste fapte sunt

1) Ioniță Atanasiu, om cu multă cunoscință de lucruri, dacă ar fi adevărat că în momentul morții Sultanei Majai, poseda încă testamentul public original, nu putea lipsi îndatoriri legale de a se prezenta Trib. cu titlul său și de a cere trimiterea sa în posesiunea bunurilor testate, cu care ocazie ar fi făcut o cerere Trib. în care ar fi menționat titlul și de care această instanță ar fi luat act, după ce l'ar fi visat, în procesul său verbal de trimitere în posesiune, cu care astă-dî mai bine ca cu orî-ce martori, intervenientul, ar fi putut stabili existența titlului său, lucru ce nu s'a îndeplinit a face, probabil tocmai că nu a îndeplinit această formalitate, neavând originalul testament, cu care numai putea să-și valideze înaintea Trib. cererea de trimitere în posesiune.

2) Când soția sa Leanca este chemată la interogatori ca prin acest mijloc să se dovedească contră' faptului posesiunii de către dînsa, a averii rămasă la moartea Sultanei Fl. Majai, intervenientul ce se afla de față, prin glasul avocatului său Brabețanu, declară că dînsul să fie scos din proces neavând un titlu ca să stea, nefiind moștenitor, declarație care se află consemnată în jurnalul Trib. No. 838 din 28 Februarie 1894, în urma căreia afirmări numai, apelanta Racoviceanu prin avocatul ei Barozzi și restrânge acțiunea numai în contra Sîtei V. Leontopol, ca donatară a Cepariilor și Cocorăștilor, și a Leanchei Atanasiu ca posesoară a celei-lalte averi a Sultanei Majai, recunoscută prin interogatoriul ce i s'a făcut în acea zi. Și să nu se uite că ne aflăm în primele luni ale intentării procesului și înainte de 21 Noembrie 1894, data intervenției celei noi în proces, a lui Atanasiu; prin urmare în acea vreme, când dînsul consulta pe avocatul Marineanu, și afirma că-i arătase testamentul original, în baza căruia i se consilia intervențiunea celei noi în proces. Ei bine, dacă faptul existenței acestui act ar fi fost real și nu închipuit ce nevoie mai avea Atanasiu la 28 Februarie 1894, să ceară excluderea lui din proces, ca la 21 Noembrie, adică peste 11 luni, să facă nouă chel-

tueli de intervenire, pe când foarte lesne i era să aibă testamentul original, să-și confirme calitatea de legatar universal și prin această însă, și să respingă cererea făcută de Ecaterina C. Racoviceanu contra sa și a soției sale. Nu a făcut pentru că nu poseda actul original al testamentului și prin urmare se înșală martorul C. Dobrotescu, când afirmă Curții contrariu arătarilor celorlalti martori, cum că densus a avut în mână testamentul original.

3) Afirmarea martorului C. Dobrotescu în lipsa celor mai sus zise, numai atunci ar fi putut fi crezută ca afirmând realitatea faptelor în ea conținute, când ar fi concordat în mod perfect cu ceea ce a lui I. Atanasiu. Ori acest din urmă a susținut înaintea Curții la audiența de la 22 Octombrie 1897, că testamentul l'a încredințat cu alte acte avocatului C. Dobrotescu și că în urmă când i lea înapoiat, testamentul lipsea, spunându-i Dobrotescu că l'a pierdut, pe când acest martor afirmă sub jurământ că testamentul l'a dat înapoi lui Leontopol, ginerile lui Atanasiu.

4) Inexistența testamentului după moartea Sultanei Majai se explică prin următoarele circumstanțe și fapte extrase din dosarul No. 6 din 84 al cabinetului de instrucție al Trib. Romanați. Din acest dosar rezultă că la 10 Noembrie 1883 Elena Atanasiu, în casa căreia se afla sora sa Sultana Majai, care era o persoană slabă de boală, simulează împreună cu soțul său un caz de otrăvire prin șoricioaică ce li s'ar fi administrat într'un ulcior cu apă, din care ar fi băut soțul Atanasiu și cu care s'ar fi spălat pe ochi Sultana Majai. Această tentativă de intoxicare, soții Atanasiu o pun în sarcina fetei crescute și măritată de Sultana Majai și soțul său, Elisa Voiculescu, care se judecase cu bătrâna Sultana Majai, cerând nulitatea testamentului în puterea căruia stăpânea averea, pretinzând legitima sa parte ca fiică legitimă a lui Florea Majai, pretențiune în care căzuse.

Această înscenare de otrăvire era făcută cu scop ca să întrețină ura și vrajba născută între Elisa Voiculescu și Sultana Majai, lucru care și ajunge scopul, căci peste mai puțin de două luni de la închipuita încercare de intoxicare, bătrâna Majai dăruiește fiicei lui Atanasiu cele două moșii din Romanați, Cepari și Corăști, iar mai în urmă la Noembrie anul 1884 testează restul averii, lui Atanasiu, uitând în mod neînțelept pe o altă soră cu 4 copii și seracă și pe un alt frate al său. Că intoxicarea imputată Elisei Voiculescu, era închipuită și că era o încercare odioasă din partea celor ce o puneau în sarcina ei, este destul a citi actele și ordonanța No. 400 din 84 din dosarul No. 6 al judeului de instrucție Romanați, prin care în mod definitiv s'a declarat caz de neurmărire contra numitei inculpate și din care se va vedea că momentan cu reclamația făcută, procurorul transportându-se la domiciliul lui Atanasiu, d-rul Leibert administră Leanchi Atanasiu hypecacuana și vârsând, trimete institutului de chimie conținutul, care analizându-l, nu găsește în el absolut nici o urmă de șoricioaică de care Leanca Atanasiu spunea că a băut din acea otravă. Ce e mai mult, din otravă afirmă Ioniță Atanasiu că a băut și

ei, dar n'a simțit de cât puțină arsură, lucru care nu l'a împiedicat să se ducă la cazin în acea dimineață și să vină apoi acasă să asiste la cercetarea ce o făcea procurorul și medicul. Întru cât privește pe Sultana Majai, densus nu era direct visată spre a fi otrăvită, se alege numai cu ceva ustureală pe față, fiindcă zice densus, se spălasă numai cu apă din urcior pe ochi. Ce este mai caracteristic însă în această înscenare e că în prăvălia lui Atanasiu se găsi otravă cu care se făcuse închipuita tentativă, căreia spre a da o aparență de verosimilitate, implică într'nsa și pe servitoarea lui Atanasiu, Rița, care nu întâmpină nici o greutate să se dovedească inocentă, și să beneficieze ca și Elisa Voiculescu de ordonanța de neculpabilitate. Față deci de aceste fapte constatate prin acte judecătorești, care pun în o vie, dar tristă lumină, starea de suflet a soților Atanasiu, nu e de mirat ca Sultana Majai, văzând inocența judecătorească dovedită a Elisei Voiculescu pe care o crescuse și căsătorise ca fiică a lor, împreună cu soțul său, să vadă cursa ce i se întinsese și bătută de remușcare să revină la sentimente mai bune față de fratele și sora sa pe care dintr'un sentiment ultim de afecțiune și pietate, ne vrând a depărta după moarte de la avutul său, să rupă testamentul făcut în favoarea lui Atanasiu pentru ca prin aceasta se manifesteze a lui revocare, fără ca acestuia rămânându-i necunoscut faptul, să-i fie posibil a face reproșuri înaintea morții sale;

Considerând că, o dată ce imposibilitatea în care se afla Ioniță Atanasiu de a exhiba testamentul original se explică în sus zisul chip, neapărat că distrugerea lui de Sultana Majai, implică voința ei de a revoca testamentul, că testamentul fiind ast-fel revocat, apelantele ca moștenitoare legitime au drept la averea Sultanei Majai ce se deține de Leanca Atanasiu și de Ioniță Atanasiu, acesta din urmă în puterea testamentului menționat;

Considerând că în ce privește cuantumul dreptului apelantelor dănselor reprezentând pe mama lor care a fost soră cu Sultana Majai și aceasta mai având de soră pe Leanca Atanasiu și încă un frate; iar muma apelantelor având patru copii aflați în viață, apelantele, nu au dreptul de cât fie-care la a patra parte din a treia parte ce se cuvenea mamei lor Marghioala Chirculescu;

Că așa fiind urmează a li se recunoaște acest drept în averea deținută de Leanca Atanasiu și I. Atanasiu, respingându-se apelul acestuia din urmă;

Având în vedere că în ce privește cea-altă avere deținută de intimata Sița V. Leontopol, urmează a se discuta actul de donațiune al Sultanei Fl. Majai în baza căruia act dânsa o deține;

Având în vedere că este netăgăduit că la 5 Ianuarie 1884 când Sultana Florea Majai a făcut donațiunea în favoarea nepotei sale Sița V. Leontopol și a fost primită de acesta, donatara Sița V. Leontopol era căsătorită cu Velisarie Leontopol și acesta era strein, adică Român Macedonean, supus Otoman;

Considerând că conform art. 19 din c. c. Sița V. Leontopol, urmând condițiunea soțului, pierduse prin căsătorie calitatea de Româncă și devenise streină ca și

soțul său în momentul donațiunei, chiar dacă la căsătorie era minoră, legea nefăcând nici o distincție în această privință; Considerând că deși după trecerea de mai bine de un an de la donațiune, Velisarie Leontopol soțul donatarei a obținut recunoașterea calității de român prin decret regal în urma votului corpurilor legiuitoare, însă acesta nu schimbă condițiunea de supusă streină a donatarei în momentul când dânsa a acceptat donațiunea și de când urma a se discuta drepturile sale;

Considerând că ast-fel fiind urmează a se discuta dacă Sița V. Leontopol căreia i se donase prin actul de donațiune imobilele rurale moșiile Cepari și Cocorăști, poate să deție acele imobile față cu dispozițiile art. 7 § 5 din Constituție.

Considerând că dacă legiuitorul din 1879 când a dispus prin art. 7 § 5 din Constituție că streinii nu pot dobândi imobile rurale în România, a avut în vedere un interes de ordine cu totul superior, un interes de existență și conservare națională și economică, nu este însă mai puțin adevărat, că dânsul prin această dispozițiune nu a voit să înțeleagă de a opri pe streinii de a primi donațiuni în condițiunile prevăzute de c. c. și aceasta, cu atât mai mult, cu cât dacă s'ar interpreta într'alt-fel acest articol, ar fi a priva pe streinii de dreptul de a primi donațiuni de imobile rurale, ar fi o adevărată confiscare în profitul statului său al moștenitorilor donatorilor, a valori imobilului rural donat;

Considerând că față cu principiul înscris de legiuitorul nostru constituțional prin art. 17 și 19, prohibițiunea din art. 7 de care sunt isbiți străini de a deveni proprietari rurali, nu le refuză dreptul la valoarea imobilului rural și în virtutea acestui principiu, dânsi au toate drepturile, și acțiunile care tind la conservarea întregului patrimoniu, și prin urmare până la realizarea în bani a fondurilor rurale dânsii au dreptul de administrațiune asupra acestor fonduri, și deci din acest punct de vedere, în speță donatarea Sița V. Leontopol are dreptul de a conserva și administra imobilele rurale ce a primit în dar, până ce dânsa va găsi momentul oportun de a le vinde și a realiza valoarea lor în bani, ne putând fi lăsată alegerea timpului de a vinde la discreția apelantelor care în graba lor de a deveni proprietare, ar cere poate vânzarea într'un moment de criză spre paguba donatarei.

Având în vedere că apelantele au mai invocat nulitatea donațiunei pentru viciu de formă în autentificarea actului de donațiune, de oare-ce procesul-verbal de autentificare nu constată că sa citit actul din cuvând în cuvânt auzul și fața donatoarei conform art. 861 și 862 c. c. Considerând însă că Curtea decidând prin jurnalul No. 2253 de la 13 Noembrie curent, că regulile speciale prevăzute de art. 861 și 862 c. c. pentru testamentele autentice nu se aplică și actelor de donațiune, ci pentru autentificarea acestor din urmă acte se aplică numai regulile prevăzute de art. 1171 c. c. care în speță sunt îndeplinite, acest motiv invocat de apelante nu este fondat.

Considerând că nici captațiunea donatoarei ce s'a mai invocat de apelante nu s'a dovedit căci înscenarea de otrăvire a donatoarei despre care se vorbește mai

sus la testamentul invocat de Ioniță Atanasiu, din actele instrucțiunei nu se vede a fi fost amestecată și donatarea Sița V. Leontopol, căreia apelantele nu'i impută nici un fapt concrement de captațiune;

Că de asemenea simpla împrejurare că Sultana Majai pe lângă donațiune a mai făcut anterior testamente, nu denotă că a fost captată; mai ales că în speță, nu s'a dovedit înaintea Curței, de cât că un singur testament s'a făcut înaintea donațiunii și acesta tot în favoarea donatarei;

Considerând că donatoarea arătând în actul de donație că există o datorie de 30000 lei rămase pe urma soțului său de la care și ei îi rămăsese averea ce dăruia și recunoscând că acea datorie a fost plătită de de V. Leontopol, nu este un motiv de nulitate a donațiunei conf. art. 823 c. c. când a pus sarcina donatarei Sița Leontopol de a rambursa acea sumă lui V. Leontopol;

Considerând că donatoarea prin actul de donațiune a obligat numai pe donatară ca să-i servească pe timpul cât va fi în viață o rentă anuală de 2000 lei, obligațiune care s'a stins la încetarea ei din viață, dar nu și-a rezervat dreptul de a dispune de un obiect coprins în donațiune sașu de o sumă determinată din bunurile dăruite în sensul art. 824 c. c. pentru ca apelantele ca moștenitoare să aibă dreptul asupra acelor bunuri, cum pretind dânsese.

Pentru aceste motive redactate de D-l prim-președinte, Curtea în majoritate, decide:

Respinge ca ne fondat apelul făcut de I. Atanasiu contra sentinței Trib. Romanați No. 363/895.

Admite în parte opoziția făcută de Erodiada N. Ionescu contra decisiunei acestei Curți No. 219/95.

Reformează decisiunea opoată: Admite în parte apelurile făcute de Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu, contra sentinței Trib. Romanați No. 363/95.

Reformează sentința apelată în ce privește pe aceste două din urmă apelante.

Recunoaște apelantelor Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu, față de I. Atanasiu și Leanca I. Atanasiu, fie-căreia dreptul de moștenitoare ale defunctei Sultana F. Majai asupra a patra parte din a treia parte din toată averea mobilă și imobilă rămasă pe urma defunctei Sultana F. Majai exceptându-se cea coprinsă în actul de donațiune autentificat de Trib. Romanați la No. 7 de la 5 Ianuarie 1884.

Respinge apelul făcut de Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu contra sus menționatei sentințe față de intimați Sița V. Leontopol și Velisarie Leontopol în ce privește averea coprinsă în actul de donațiune autentificat de Trib. Romanați la No. 7 de la 5 Ianuarie 1884.

Obligă pe I. Atanasiu și Leanca Atanasiu a plăti apelantelor Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu lei cinci sute cheltueli de judecată plus taxele de executare.

Această decisiune este definitivă, supusă revisuirii către această Curte cum și recursului în Casațiune conform legei.

(ss) L. Leonțianu, Ath. Herescu, D. Gârleșteanu.

Grefier, (ss) Gr. Christescu.

Opinie

Sub-semnații deferim de onor. majoritate numai întru cât privește donațiunea făcută Sîtei V. Leontopol de către Sultana Florea Majai pentru următoarele motive :

Considerând că această donațiune s'a făcut prin Trib. la 5 Ianuarie 1884 la o epocă când soțul Sîtei Leontopol, Velisarie, se afla supus Turc, recunoscerea calității de român ne fiind acordată de cât tocmai peste un an de zile, prin decret regal, votat de Corpurile legiuitoare.

Ori conform art. 19 din cod. c. rămăncă căsătorită după un străin, urmează condiția soțului, devine străină, perdând calitatea sa de cetățeană română. Și în această privință nu se face nici o distincție dacă Romăncă căsătorită cu străinul este majoră sau minoră, cerința legii fiind imperativă în astă privință și conform scopului urmărit în ambele cazuri.

În adevăr femeia Română, căsătorită după un necetățean român, de ori-ce naționalitate ar fi, pusă fiind prin faptul căsătoriei sub dependența bărbatului, e firesc lucru că ea se va adapta intereselor statutului al cărui supus e bărbatul său, și de acea legiuitorul nostru urmând acestei aplicații naturale, rezultând din o atare situație, o declară lipsită de naționalitatea Română și ca următoare a condiției de străină a bărbatului, și tot în sensul acestei idei, dănsul o declară de drept Română îndată după desfacerea căsătoriei prin divorț sau moartea bărbatului.

Considerând că odată stabilită fiind calitatea de străină a Sîtei V. Leontopol în momentul donațiunei prin acea că bărbatul ei nu era cetățean Român și întru cât art. 7 § 5 din Constituție dice că numai Români și acei naturalizați Români, adică cetățeni Români care au exercițiul tuturor drepturilor politice în România, numai ei pot căpăta imobile rurale în România, făcând astfel din acest drept un statut politic rezervat numai cetățenilor români, prin care tindea a conserva numai în mâinile lor proprietatea rurală de care depinde întreaga suveranitate a statului Român cu caracterul ei propriu românesc.

Considerând că odată ce prin art. sus zis, de Constituțiune se refușă străinilor capacitatea de a primi și posedea ca proprietar, prin or ce titlu de așiziți, imobile rurale în România, e vedit ca Sița Leontopol în 5 Ianuarie 1884 nu a putut să se îmbrace cu acest drept prin donațiunea făcută ei de Sultana Fl. Majai, căci în acel moment dânsa era supusă streină. Și dacă conform Constituțiunii noastre, titlu de proprietar nu a putut fi căpătat de donatară, nici atribuțiile acestui drept nu a putut să le căștige, așa că drepturile de us și abus asupra lucrurilor donate ei îi lipsesc.

Prin consecință donatara Sița Leontopol nu a putut și nu poate să vândă, să hypotecese, să dea cu usufruct usagi sau habitațiune, obiectul darului, sau cu un cuvânt ei îi este refușat, cu dreptul însăși de proprietate, exercițiul tuturor acțiunilor ce decurg dintr'ânsa, pentru rațiunea simplă și lesne de înțeles că cine nu are dreptul în sine, nu poate să aibă acțiunile inerente acestui drept.

Considerând că legiuitorul constituant, prin art. 7 § 5 nu a urmărit alt scop de cât de a esclude pe străini de proprietatea imobilelor rurale, nu a voit însă prin această dispozițiune să creeze contrăle un drept de confiscare în folosul său, sau al cetățenilor Români, de oare-ce acest mod de deposedare expres definit prin constituție, nefiind tolerat de cât în cazurile expres prevăzute de legile civile, în care nu se găsește cazul ce ne preocupă. Pe de altă parte, toți cetățenii români fiind presupuși a cunoaște legile țării, este conform acestui principiu și equității că interpretând intenția Sultanei F. Majai în sensul de a produce un efect, să decidem că făcând donațiunea Ceparilor și Cocorăștilor Sîtei Leontopol, dânsa a voit s'o favorizeze cu prețul

sau valoarea acelor moșii, așa că aceasta din urmă nu a putut deveni față de donatoare prin urmare și de moștenitorii ei, apelantele de astă-zi, de cât creditoare a prețurilor numitelor moșii, și ca atare învestimentată cu toate acțiunile ce legea îi dă pentru realizarea dreptului său. A interpreta alt-fel legea este a nu ține seamă de litera clară a ei, de voința și scopul urmărit de legiuitorul constituant și de a supra-pune ast-fel voinței legii pe acea a judecătorului, lucru care nu se găsește în quadrurile sale.

Considerând că din faptul că Velisarie Leontopol în anul 1886 a fost recunoscut ca Român, nu se poate deduce și acela că donațiunea a devenit valabilă legalmente, prin acea că încetând cauza care se opunea validității sale, înceta și efectul, adică nulitatea sa, întru cât privește învestimentarea soției sale cu dreptul de proprietate rurală a Ceparilor și Cocorăștilor ; căci donația, fiind un contract și încă solemn, toate condițiunile pentru formarea lui trebuie să existe în momentul acordului de voință între donator și donatar, și între aceste elemente constituite ale convențiunii este și capacitatea de a primi a donatarului, care lipsind Sîtei Leontopolu la 5 Ianuarie 1884, cel puțin întru cât privește așizițiunea proprietății rurale, face ca în această privință contractul să fie nul, și ceea ce nul este de la început în puterea unei dispozițiuni legale, menite pentru a garanta interese de înaltă ordine socială și politică, nu pot deveni valabile prin nici un act posterior, afară numai în cazul ce ne preocupă prin ratificarea, confirmarea sau executarea donațiunei după 1886 din partea moștenitorilor, apelantele de astă-zi, cea ce în speță nu există.

Pentru aceste motive suntem de părere în această privință de a se admite în parte apelul făcut de Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu contra sentinței Trib. Romanați No. 363/895 și a se recunoaște Sîtei Leontopol față de numitele apelante numai calitatea de donatară a valorii moșii Cepari și Cocorășți, coprinse în actul de donație al def. Sultanei F. Majai din 5 Ianuarie 1884 și autentificat de Trib. Romanați la No. 7.

Obligă pe apelantele Erodiada N. Ionescu și Ecaterina C. Racoviceanu ca în calitate de moștenitoare să plătească donatarii Sița Leontopol mai înainte de a o deposeda de partea lor cuvenită în succesiunea sus ziselor moșii, partea lor alicată din valoarea venală a acelor porțiuni, stabilită prin acordul părților, sau în lipsă de aceasta, prin experți comisi de Justiție.

(ss) C. Georgescu, M. Economu.

BIBLIOGRAFIE

A părut de sub tipar și se află la broșat :

Volumul V TRATAT TEORETIC SI PRACTIC
de

PROCEDURA CIVILĂ

cuprinzând : Art. 138—288 :

Desdaunări și cheltueli ; Hotăririle date în lipsă și opozițiuni ; Procedurile preparatorie și probatorie în general ; Verificarea scriptelor, cercetarea prin martori, experți, cercetări în fața locului, interogator, jurământ, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență ; Trimiterea la un alt tribunal ; Recusațiune, de Dimitrie Chebacpi, Doctor în drept, avocat.

Se va expedia contra mandat sau timbre postale adresate d-lui D. Chebacpi, str. Plantelor No. 39.

Prețul tot 12 lei